

# टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : एप्रिल/मे – २०२४

प्रथम वर्ष

सत्र – २

विषय:– योगतत्त्वज्ञान (भाग-२) ( YC – 201 / YC-2011/BAYH23-201)

D1

60:40

Batch – 2018 - 2022  
NEP-2023-24

दिनांक : ३०/०४/२०२४

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
  ४. आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १) दर्शनाचे वर्गीकरण करून दर्शनांचा परिचय लिहा.
  - २) षट्दर्शनातील योग संकल्पना विशद करा.
  - ३) अष्टांग योगातील अंगे कोणती ? यम नियम सविस्तर लिहा.
  - ४) हठयोगाचा इतिहास व परंपरा थोडक्यात लिहा.
  - ५) योगसूत्रांचे वर्गीकरण कसे केले आहे ते लिहा.
  - ६) समाधी मार्गात येणारे अडथळे सांगा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- १) तत्वज्ञानाचे स्वरूप थोडक्यात लिहा.
  - २) हठयोगाचे स्वरूप व महत्व लिहा.
  - ३) शौच यावर टीप लिहा.
  - ४) पातंजल योगाचा उगम व इतिहास सांगा.
- प्र.३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- १) तत्वज्ञान व दर्शन यांतील फरक
  - २) प्राणायाम व प्रत्याहार
  - ३) आसन
  - ४) अंतरंग साधने

## Translation in English

### SUB – Yoga Philosophy ( Part-2) ( YC – 201/ YC-2011/ BAYH23-201)

**Instructions:**

- 1) All Questions are Compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
- 

**Q.1. Answer the following questions in detail (Any four) (40)**

- 1) Classify the Darshan and write an introduction to the Darshan.
- 2) Explain the concept of Yoga in Shad Darshan.
- 3) What are the limbs of Ashtanga Yoga? Write Yama Niyama in detail.
- 4) Briefly write the history and traditions of Hatha Yoga.
- 5) Write how Yoga Sutras are classified.
- 6) Mention the obstacles in the way of Samadhi.

**Q.2. Answer the following questions in short (Any Two) (10)**

- 1) Briefly write the nature of philosophy.
- 2) Write nature and importance of Hatha Yoga
- 3) Write a note on 'Shouch'
- 4) Explain the origin and history of Patanjala Yoga.

**Q.3. Write Short Notes (Any Two) (10)**

- 1) Difference Between Tatvdnayan and Darshan
  - 2) Pranayama and Pratyahara
  - 3) Aasan
  - 4) intimate tools (Antarang yog)
-